

**N:o 22.**

Ank. till Riksd. Kansli den 1 Mars 1881, kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående ytterligare räntefrihet å ett staden Strömstad beviljadt lån.*

(R. A.)

I en den 4 sistlidne Februari afåten, till Stats-Utskottets behandling remitterad nådig proposition har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva, det staden Strömstad må under ytterligare tio år frikallas från skyldigheten att erlægga ränta och kapitalafbetalning å ett nämnda stad beviljadt tomtregleringslån; och får Utskottet öfver denna nådiga proposition härmed afgifva yttrande.

I anledning af Kongl. Maj:ts förslag beviljade Riksdagen år 1877 åt staden Strömstad, såsom bidrag till inlösen af jord med derå varande byggnader, som erfordrades till utläggning af gator, torg och andra allmänna platser, samt såsom understöd för bestridande af de med genomförande derstädes af ny tomtreglering, i följd af den staden år 1876 öfvergångna brand, i öfrigt förenade kostnader, ett anslag utan återbetalningsskyldighet till belopp af 30,000 kronor och ett lån af 50,000 kronor, dervid Riksdagen i afseende å lånet föreskref följande villkor, bland andra, nemligen: att lånebeloppet, som staden egde att lyfta i Riksgäldskontoret under år 1878, fick utan ränta och kapitalafbetalning innehafvas till innevarande 1881 års slut, hvarefter och intill dess lånet blifvit till fullo godtgjort sex procent å dess ursprungliga belopp borde till Riksgäldskontoret årligen inbetalas, deraf först beräknades och afginge ränta efter fem för hundra å oguldet kapitalbelopp och öfver-

skottet skulle utgöra afbetalning derå, samt att inbetalningen af den stadgade annuiteten skulle vid hvarje års slut verkställas, vid påföljd, för underlåtenhet deraf, att å annuiteten komme att beräknas sex procent ränta från förfallodagen.

Lånebeloppet lyftades i Januari månad år 1878.

Sedan i Augusti månad 1880 staden Strömstad ånyo hemsökts af en större eldsvåda, som ödelade nordöstra delen af staden med 29 bebyggda tomter, hafva stadsfullmäktige i Strömstad i underdånighet anhållit att, då för genomförande utaf den reglering af nu nedbrunna stadsdelen, som på grund af lag åläge samhället, erfordrades, enligt ett stadsfullmäktiges skrift bilagdt, af tillförordnade stadsingeniören i Strömstad upprättadt kostnadsförslag, ett belopp af 32,675 kronor, men stadens ordinarie utgifter, vid det förhållande att staden hade att utgöra kommunalskatt till belopp, motsvarande tre gånger bevillningen efter II Art. eller 9,691 kronor 41 öre förutom landstings- och prestskatt samt ränta och kapitalafbetalning å förenämnda statslån, redan nu uppginge till det högsta belopp, invånarne förmådde utgöra, särdeles som till följd af senaste eldsvådan de beskattningsbara föremålen betydligt minskats, Kongl. Maj:t måtte bereda staden, som för regleringen efter 1876 års brand utöfver de bidrag, staten lemnat, fått vidkännas stora utgifter, någon hjälp i dess bekymmersamma belägenhet, i hvilket afseende stadsfullmäktige, för att icke betunga statsverket med någon direkt utgift, hemställt om tio års ytterligare räntefrihet å ofvan omförmälda statslån; varande vid skriften fogadt intyg, enligt hvilket vid 1879 års slut stadens skulder öfverstego dess tillgångar med 39,377 kronor 57 öre.

Stadsfullmäktiges berörda framställning har blifvit förordad af magistraten och Kongl. Maj:ts befallningshafvande, hvarefter fullmäktige i Riksgäldskontoret uti infordradt underdånigt utlåtande förklarar, att, för den händelse Kongl. Maj:t funne skäl föreslå Riksdagen att medgifva den begärda ändringen i de bestämmelser, som blifvit gifna för det staden år 1877 beviljade lånet, hinder därför icke ur synpunkten af Riksgäldskontorets rörelse syntes kunna möta.

På grund af hvad sålunda förekommit och med hänsyn till de dryga kostnader, staden Strömstad nu finge vidkännas för ordnandet och regleringen af den senast nedbrunna stadsdelen, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att bifalla stadsfullmäktiges ifrågavarande framställning och i följd deraf medgifva, att oftanämnda, staden Strömstad vid 1877 års riksdag beviljade lån, 50,000 kronor, finge utan ränta och kapitalafbetalning innehafvas under ytterligare tio år eller till 1891 års slut, med skyldighet för staden att efter nämnda tid iakttaga de bestämmelser, som i afseende å erläggande af ränta å lånet och dess återbetalning redan vore meddelade.

Utskottet har af handlingarne inhemtat, att taxeringsvärdet å de i norra stadsdelen af Strömstad den 26 Augusti 1880 afbrunna *tomter* utgör 21,250 kronor, samt att de, på sätt här ofvan förmäles, till 32,675 kronor beräknade regleringskostnaderna bestå af följande särskilda poster, nemligen:

kajbyggnad utmed elfven .....	kronor	4,840: —
fyllning af gata utmed förenämnda kaj .....	»	2,741: —
nyanläggning af nya bergsgatan .....	»	1,370: 50
omläggning och höjning af norra långgatans östra afslutning .....	»	789: 50
anläggning af östligaste tvärgatan .....	»	395: —
anläggning af tvärgatan N:o 2 med en der blifvande öppen plats .....	»	1,065: 50
anläggning af tvärgata från östra bron uppåt .....	»	947: 50
anläggning af vestligaste tvärgatan .....	»	605: —
lösen af byggnader och tomtandelar för sistnämnda tvärgata	»	3,000: —
Som de afbrunna 29 tomterna varit taxerade till .....	kronor	21,250: —
och de deraf blifvande 17 nya tomterna anses i förhållande dertill hafva ett värde af .....	»	12,750: —
uppstår ett skilnadsbelopp, utgörande den ersättning staden måste betala för till gator använda tomtdelar .....	»	8,500: —
gatornas stensättning .....	»	3,921: —
uppmättnings-, lagfarts- och andra kostnader till följd af regleringen .....	»	1,500: —
arfvode till stadsingenjör för ledning af hithörande arbeten	»	3,000: —
		Summa kronor 32,675: —

Den eftergift i de fastställda betalningsvilkoren, som Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att bevilja staden Strömstad, består, såsom synes, i efterskänkande af tio års ränta efter fem för hundra å 50,000 kronor samt medgifvande af tio års uppskof med lånets slutliga återbetalning. Berörda understöd, som i denna form komme att för staten medföra samma verkan som ett anslag utan återbetalningsskyldighet, har synts Utskottet vara väl stort i förhållande till de af ifrågavarande eldsvåda nödvändiggjorda regleringskostnader, äfven om dessa antagas utgöra hela det beräknade beloppet 32,675 kronor, och jemväl betydligt öfverstiga den andel af dylika kostnader, som i liknande fall pläгат såsom anslag utan återbetalningsskyldighet eller genom vissa års räntefrihet å beviljad låneunderstöd af Riksdagen beviljas.

Efter 1876 års eldsvåda i Strömstad beräknades kostnaderna för ny tomtreglering till 175,000 kronor; och beviljades staden, förutom ofvanomförmälda lån å 50,000 kronor, som i Januari månad år 1878 utbetaltes, ett anslag utan återbetalningsskyldighet af 30,000 kronor samt räntefrihet till 1881 års slut å lånebeloppet 50,000 kronor.

Regleringskostnaderna i följd af den år 1876 staden Söderhamn öfvergångna brand beräknades till 1,359,002 kronor, och erhöll staden, förutom ett lån å 200,000 kronor, som utbetaltes med 100,000 kronor i Januari månad år 1878 och 100,000 kronor i Januari månad år 1879, ett anslag utan återbetalningsskyldighet å 60,000 kronor jemte räntefrihet till 1882 års slut å lånebeloppet 200,000 kronor.

Sedan staden Hudiksvall under åren 1878 och 1879 härjats af eldsvådor, förorsakande regleringsarbeten till en beräknad kostnad af 369,419 kronor 25 öre, beviljades ej något anslag utan återbetalningsskyldighet, men ett lån af 200,000 kronor, deraf 100,000 kronor utbetalts under sistlidne Januari månad, och staden eger att under år 1882 lyfta återstående 100,000 kronor, och förunades staden å detta lån räntefrihet till 1885 års slut.

Af ofvanstående redogörelse för de senast beviljade statsbidrag till genomförande af ny tomtreglering efter timade eldsvådor framgår, att tio års räntefrihet å ett lån af 50,000 kronor skulle såsom understöd för bestridande af kostnader å 32,675 kronor mångdubbelt öfverstiga det förhållande, hvori statsunderstöd medelst anslag eller viss tids räntefrihet under senare tiden plägat ställas till den beräknade regleringskostnaden.

Utskottet har alltså ansett sig ej kunna tillstyrka bifall till den nådiga propositionen om tio års räntefrihet, hvaremot Utskottet, ehuru äfven fem års medgifven räntefrihet å ifrågavarande lån komme att innefatta ett statsbidrag, ej obetydligt öfverstigande hvad som efter de åren 1876, 1878 och 1879 inträffade eldsvådor i Strömstad, Söderhamn och Hudiksvall i enahanda afseende utan återbetalningsskyldighet vederbörande samhällen beviljats, likväl, med afseende derå att staden Strömstad nu åter, kort tid efter 1876 års eldsvåda, drabbats af ytterligare utgifter i följd af ett nytt enahanda olycksfall och i betraktande af stadens jemförelsevis ringa tillgångar, funnit sig kunna hos Riksdagen förorda beviljande för ifrågavarande ändamål af fem års räntefrihet å oförmälda lån; och hemställer Utskottet fördenskull,

att Kongl. Maj:ts förevarande nådiga proposition må på det sätt bifallas, af Riksdagen medgifver, att det vid 1877 års riksdag staden Strömstad beviljade tomtregleringslån å 50,000 kronor må utan ränta och kapitalaf-

betalning innehafvas under ytterligare fem år eller till 1886 års slut, med skyldighet för staden att efter nämnda tid iakttaga de bestämmelser, som i afseende å erläggande af ränta å lånet och dess återbetalning redan äro meddelade.

Stockholm den 1 Mars 1881.

På Stats-Utskottets vägnar:

E. KEY.

---